

INSTITUUT VOOR
AMERIKANISTIEK

INSTITUUT
VOOR
AMERIKANISTIEK
ANTWERPEN

Zwartzusterstraat, 13
2000 Antwerpen
Tel. 014/41 46 27

319

N I E U W S B R I E F

JAARGANG 1, nr. 5
2000 Antwerpen 1

augustus 1988
tweemaandelijks

ZATERDAG 10 SEPTEMBER 1988 : UITSTAP NAAR DELFT EN LEIDEN

Ter gelegenheid van het Internationaal Amerikanistencongres loopt momenteel een tentoonstelling over het Pre-columbiaanse balspel in het Rijksmuseum voor Volkenkunde te Leiden. Zoals gebruikelijk organiseert de vereniging dan ook een uitstap naar deze belangrijke manifestatie.

Het programma ziet er als volgt uit:

- 7.45 Vertrek Shopping-center te Woluwe
- 8.15 Vertrek aan het Crest-hotel te Antwerpen
- 10.30 Geleid bezoek aan de stad DELFT
- 12.00 Vrije tijd tot 14.00 uur. Eventueel kan je een bezoek brengen aan het Etnografisch museum, dat een mooie verzameling Aziatische kunstvoorwerpen herbergt.
- 14.00 Vertrek naar Leiden
- 15.00 Geleid bezoek aan de tentoonstelling "ULAMA, het balspel in het Oude Mexico". In hetzelfde museum loopt bovendien een tentoonstelling over Mochica-keramiek
- 19.00 Gezellig tafelen in het Latijns-amerikaans restaurant: "Camino Real".
- 21.00 Terugreis

Dit totaalprogramma wordt u aangeboden voor slechts 1.400 BF. In deze prijs zijn vervat de reis per luxe bus, toegang tot de musea, rondleiding door Delft en in het museum alsook het avondmaal.

Inschrijving enkel door overschrijving van 1.400 BF per persoon op onze bankrekening 750-9092293-59

Snelheid is geboden; we kunnen slechts de eerste 30 betalers in aanmerking nemen.

A G E N D A

10 september

Dagreis naar Nederland met bezoeken aan Delft en Leiden. Meer informatie in deze nieuwsbrief.

van AN-HYP, Grote steenweg 214 te Berchem te 20.00 uur stipt.

27 september

MAYA-ARCHITECTUUR
Dia-lezing door Jo Daelman in de lokalen

10 oktober

MAYA-KUNST
Dia-lezing door Jos Martens in de lokalen van AN-HYP, Grote steenweg 214 te Berchem te 20.00 uur stipt.

L I D G E L D E N

Wordt lid van het Instituut voor Amerikanistiek v.z.w. en schrijf vandaag nog 600 BF (minimum 1.000 BF voor ere- en steunende leden) door middel van bijgevoegd overschrijvingsformulier over op onze bankrekening nummer 750-9092293-59.

V.U. : Instituut voor Amerikanistiek v.z.w. - J. Daelman, voorzitter

KALENDER

LEIDEN

Rijksmuseum voor Volkenkunde
ULAMA
Het balspel bij Maya's en Azteken
19-6-1988 tot 12-9-1988

HELMOND

Gemeentemuseum Helmond
3000 JAAR WEVEN IN DE ANDES
Textiel uit Peru en Bolivia
tot 21 augustus

BRAZILIAANSE TRANCERITUELEN

en hun toepassing in de westerse psychoterapie
Samenvatting van de lezing gehouden op 17 november 1987.

Dr. Chr. Dellanoy

DE UMBANDA

Braziliaanse trancepraktijken zijn ons niet helemaal vreemd, dankzij de jaarlijks op onze beeldbuis terugkerende orgistische taferelen van extatische karnavalvierders in Rio. Umbanda lijkt wat op een mengeling van godsdienst en carnaval. De oorsprong van de sekte is zeer complex. In hoofdzaak kan men haar terugvoeren op twee bronnen:

1. Afrikaanse religieuze praktijken. In dit opzicht is ze verwant doch niet identiek met voodoo, de beter gekende Haïtiaanse variant
2. Het door de portugezen ingevoerde katholicisme, met talrijke gevoelsgeladen rituelen als kruiswegen, boetedoeningen enz...

Zeer veel umbanda-volgers beschouwen zich terzelfdertijd ook als katholiek, dit in tegenstelling met candomblé-adepten, die talrijker zijn, doch verder af staan van het katholicisme. Vermits umbanda een semi-geheime sekte is, heeft men geen idee van het juiste aantal volgers. Men weet alleen dat zij met miljoenen zijn. (De totale bevolking van Brazilië bedraagt ongeveer 135 miljoen.)

Umbanda zelf is dan nog eens verdeeld in twee onder-sekten:

- * de makumba of Zwarte Umbanda, die de oricha's vereert als vooroudergeesten
- * de kimbanda of Witte Umbanda, die zich uitsluitend bezighoudt met witte magie en haar ceremonien houdt, gehuld in witte gewaden. Deze groep wil door haar rituelen geluk brengen, genezing of verlossing van bezetenheid door kwade geesten.

EEN IS HET AL

1. Fluidumleer

Volgens umbanda is er een fundamenteel onderscheid tussen stof en geest. Zij hebben een energetische opvatting over de kosmos. Dit wil zeggen: al het geschapene is geladen met energie en straalt energie uit in een - voor ingewijden - zichtbare aura, een soort gekleurde ring of halo, die rond elk wezen hangt.

De kosmos is gevuld met zowel negatieve als positieve energie, die in samenspel zijn, in evenwicht, die elkaar aanvullen. (Let op de overeenkomst met de Chinese yin en yang theorie.) Doel van umbanda is: de positieve energie verhogen, zeker in de gelovigen of zij die een beroep doen op umbanda.

2. Incorporatiegeloof

Energie wordt belichaamd in wezens en kan overgaan van de ene levensvorm op de andere, bijvoorbeeld van planten op dieren en mensen. Maar ook van hogere wezens op mensen.

De opperste God is Zambi (met zijn Afrikaanse naam) of Tupa (zijn indiaanse naam). Hij heeft de wereld geschapen, maar houdt er zich verder niet mee bezig, zo ongeveer als de "Grand Horlogier" van deïsten in het achttiende eeuwse Europa.

Onder hem staan de oricha's, wezens met goddelijke krachten, die zich wel met de wereld en de mensen bemoeien. Elke oricha belichaamt een archetype: de god van de jacht, de godin van het water en de vruchtbaarheid, de god van de oorlog - zijn kleur is rood, ijzer is hem gewijd. Via een medium

kan een oricha een mens " berijden" en zo waarlijk geïncorporeerd worden. Om dit te verwezenlijken hebben de umbanda een heel ritueel ontwikkeld, waarbij ritmische muziek en gesyncopeerde danspassen leiden tot bezetenheid door een oricha.

TECHNIEK

1. Trance

In trancetoestand is de persoon niet meer gericht op de " normale" omlijsting van tijd en ruimte. Door de trance gaat hij over in een andere tijd, een andere ruimte, die tot een andere orde, de sacrale behoort.

Toch kan men niet zeggen dat trance een abnormale situatie is. Kinderen komen spontaan in trance, ook westerse kinderen, zelfs bij iets eenvoudig als samen zingen of een poppenspel volgen.

De opvoeding wekt remmingen op. De seance moet dus in de eerste plaats de blokkade van het normale tijdsbesef opheffen. Dit geschiedt door een samenspel van factoren, die men kan onderbrengen onder de gemeenschappelijke noemer van " pragmatische paradox".

* Er is in de eerste plaats het verwachtingspatroon als context. De gelovigen weten dat trance mogelijk is, want ze hebben het al eerder meegemaakt, of erover horen spreken. Zij geloven dat oricha's bestaan en zich kunnen manifesteren in de bezetenheid van stervelingen.

* Er is een speciale context: de afgesloten ruimte, de gedoofde lichten, het afgesloten zijn van de buitenwereld, de huivering van verwachtingen, die als een collectieve ervaring door de hele groep van aanwezigen ruist.

* En toch is er ook een ambivalente context, een sfeer van verwachting, ja. Doch gecombineerd met angst. Langs de ene kant verwacht men een positieve ervaring, bijvoorbeeld genezing. Langs de andere kant is er de vrees dat de remedie erger, gevaarlijker is dan de kwaal.

* Tenslotte zijn er de instructies van de seanceleider, die zo gegeven worden dat zij telkens een dubbel effect kunnen bewerken. De trance van de umbanda is geen hypnotische toestand, doch een kinetische trance. Dit wil zeggen dat ze geïnduceerd wordt vanuit de beweging, de dans. Om in trance te kunnen komen moet er bij de patiënt een bewustzijnsvernaauwing optreden. Heel zijn

wezen moet gericht worden op een punt. Vandaar dat vaak de ogen geblinddoekt worden. Van groot belang is verder de rol van de muziek.

Die gaat rechtstreeks terug op haar Afrikaanse oorsprong. Het is een gelaagde muziek met verschillende ritmes, in sterke kadans door elkaar gemengd tot een eenheid.

2. Bezetenheid

Als de patiënt in trance is, volgt de incorporatie door de geesten. De deelnemers tolleren rond, rollen over de vloer, schuimbekken, gaan met een andere stem spreken. De toehoorders kunnen precies zeggen welke oricha het lichaam in bezit heeft genomen. Dit onderdeel is voor ons moeilijker te volgen. Weliswaar kennen we duiveluitdrijving uit het Evangelie en de middeleeuwse verhalen. Maar als Europeanen uit het laatste kwart van de twintigste eeuw staan we onwennig en huiverig tegenover het fenomeen. Een deel van de noodzakelijke culturele context ontbreekt voor ons ten enen male, onze " meta-context" is te sterk verzwakt.

TOEPASSING IN DE WESTERSE PSYCHOTERAPIE

Na het voorgaande kan men zich de vraag stellen wat dit hysterische en bijgelovige gedoe kan uitrichten in onze westerse geneeskunde. Eerst heeft men zeer voorzichtig, volgens strikt wetenschappelijke normen bij umbandisten onderzocht voor welke aandoeningen de trancetechnieken nut zouden kunnen hebben en voor welke niet. Dat is dan in ons land nog eens overgedaan met uitgezochte proefpersonen. Voorlopig komt men tot de volgende conclusies: de technieken zijn onbruikbaar of zelfs gevaarlijk bij mensen die lijden aan epilepsie (vallende ziekte). Ze zijn moeilijk toepasbaar bij de meeste neurosen en fobieën. Wel leveren ze zeer goede resultaten op bij hysterische gedragspatronen en bij een aantal psychosomatische klachten. Bijvoorbeeld, mensen met een benauwd gevoel op de borst, dat als psychische oorzaak wat te maken heeft met territoriumproblemen. (Concreet: iemand is door een te autoritaire opvoeding psychologisch zo in het nauw gedreven dat het ook lichamelijke gevolgen heeft.)

Jos Martens

REISNIEUWS

IN DE VOETSPOREN VAN DE MAYA'S

22 oktober - 12 november 1988

DEFINITIEF PROGRAMMA

- 22 oktober: Parijs - Mexico
Middagvlucht naar Mexico via New-York - aankomst in de avonduren.
Ontvangst en transfert naar hotel.
- 23 oktober: Mexico - Mérida
Ochtendvlucht naar Mérida. Met minibusjes gaat de tocht verder naar Chichén-Itzá. Bezoek aan de ruïnes en middagmaal in 'Villas Arqueológicas'. Terugkeer in de vooravond langs Dzibilchaltun naar Mérida.
- 24 oktober: Mérida - Campeche
Bezoek aan Uxmal. Na de middag gaat de tocht verder langs Kabah naar Campeche
- 25 oktober: Campeche - Francisco Escárcega
Bezoek aan de vindplaatsen Edzna en Hochob
- 26 oktober: Francisco Escárcega - Chetumal
Bezoek aan Chicanná, Becán, Xpuhil en Kohunlich
- 27 oktober: Chetumal - San Ignacio
Naar Belize met bezoek aan Cuello en Altun Há
- 28 oktober: San Ignacio - Florés
Bezoek aan Xunántunich, verder naar Guatemala
- 29 oktober: Tikal
Daguitstap naar Tikal in het oerwoud van Petén
- 30 oktober: Florés - Río Dulce
Piste naar Río Dulce. Boottocht naar Livingston aan de Caraïbische Zee
- 31 oktober: Río Dulce - Copán
Bezoek aan de Maya-steles van Quirigua op weg naar Copán in Honduras
- 1 november: Copán - Panajachel
Verblijf aan het Atitlánmeer
- 2 november: Panajachel
Bezoek aan El Baúl en La Democracia. Boottocht op het Atitlánmeer naar de omliggende indianendorpen
- 3 november: Panajachel
Bezoek aan de indianenmarkt te Chichicastenango en aan Sololá
- 4 november: Panajachel - Comitán
Terug naar Chiapas(Mexico)
- 5 november: Comitán - San Cristóbal de las Casas
Langs de Lagunas de Montebello en Chincultic naar San Cristóbal
- 6 november: San Cristóbal de las Casas
Bezoek aan de indianendorpen San Juan Chamula en Zinacantán. 's Namiddags boottocht door de Cañon Del Sumidero
- 7 november: San Cristóbal de las Casas - Palenque
Sprookjesachtige weg vanuit de hoogvlakte van Chiapas naar de tropische laaglanden van de Petén. Bezoek aan de watervallen van Agua Azul en de ruïnes van Toniná
- 8 november: Palenque
Bezoek aan de ruïnes. Mogelijkheid tot recuperatie in aangenaam kader.
- 9 november: Palenque - Villahermosa - Mexico
Bezoek aan het Park van La Venta en het Tabasco-museum te Villahermosa.
Avondvlucht naar Mexico
- 10 november: Mexico
Bezoek aan het archeologisch museum en aan de opgravingen van de Templo Mayor. 's Avonds bijwonen van een voorstelling van het folkloristisch ballet van Mexico in het Paleis van Schone Kunsten

11 november: Mexico - Parijs
 Vlucht via New-York
 12 november: Parijs
 Aankomst in de voormiddag

Deze unieke reis werd speciaal voor onze vereniging en op onze voorstellen georganiseerd door Nouvelles Frontières. De totaalprijs bedraagt 12.700 FF per persoon in tweepersoonskamer en omvat:

- alle vluchten
- verblijf in half pension
- vervoer met minibus
- toegang tot alle sites in Mexico
- reisverzekering

Toeslag voor eenpersoonskamer 1.400 FF
 Voor deze uitzonderlijke reis zijn nog slechts 5 plaatsen vrij!
 Belangstellenden nemen zo snel mogelijk contact op met W. van den Nieuwenhuyzen op 014/41.46.27

Willy SPILLEBEEN

Cortés of De Val, H., Antwerpen, 1987, 291 blz.

In 1547 wordt padre Ortega naar Castilleja de la Cuesta gezonden, waar Hernan Cortés op sterven ligt. Eens was de padre de kleine Orteguilla, page en pleegzoon van de conquistador, die het machtige Aztekenrijk veroverde. Als page van de Grote Spreker Montezuma heeft hij het schamele einde van de heerser der Azteken meegemaakt, de dood "van één man, die een stad en een volk is geweest." (p. 8)

De veroveraar, eens terecht vergeleken met Caesar en Alexander de Grote, ligt nu weg te rotten in zijn eigen uitwerpselen. Maar de stank van de ziekte verzinkt in het niet bij de wreedheden die tijdens zijn biecht opborrelen uit het verleden, vijf dagen lang. Want Cortés wil via de vergeving van zijn misdaden - gepleegd in de naam van God, uit zucht naar macht, rijkdom en aanzien - eigenlijk de rechtvaardiging van zijn handelwijze krijgen, terwijl Ortega steeds meer in een gewetensconflict verzeilt: kan hij barmhartigheid betonen tegenover deze man, die hij ooit heeft bewonderd maar die nu zijn afkeer opwekt? Vooral omdat de biechteling te trots is om echt berouw te tonen (p. 206).

Zelfs nu nog wil Cortés zijn dochter Juanita, tegen haar zin een huwelijk uit berekening laten sluiten, iets wat Ortega (die eigenlijk zelf van Juanita houdt) tevergeefs tracht te beletten.

Cortés sterft eenzaam en verlaten, zonder absolutie. Maar voor Ortega is het innerlijk conflict nog niet ten einde. In 1568 wordt hij opnieuw voor een opdracht weggestuurd, ditmaal naar Martin, de bastaardzoon van Cortés, die door de inquisitie zal worden verbrand als atheïst - iets zeer uitzonderlijks in een eeuw vol ketters!

Cortés of De Val werd door de kritiek haast unaniem uiterst positief ontvangen.

Joris van Hulle begroette het werk in *Standaard der Letteren en Boekengids* met meer dan gebruikelijk enthousiasme.

Hugo Bousset, in een gedegen literaire analyse in *Dietsche Warande* schrijft: "Cortés of De Val van Willy Spillebeen is een roman die niet onverschillig laat. Ik voelde me voortdurend uitgenodigd om met padre

Ortega en met de auteur mee te filosoferen. Het boek is bovendien erg sterk geschreven: herhaaldelijk heb ik de lectuur moeten onderbreken omdat de wreedheden te ondraaglijk werden. Verder heb ik de grondige research bewonderd die aan het schrijven van de roman moet vooraf zijn gegaan, en de aisance waarmee die kennis tot een boek werd verwerkt. Het gaat duidelijk om een topwerk uit het oeuvre van Willy Spillebeen en om een zeer belangrijke roman uit onze recente nederlandstalige literatuur." (p. 212)

Slecht één dissonant in het koor der akoorden: in een belangrijk overzicht van tien jaar Vlaamse literatuur in *Streven*, doet Leo Geerts het boek onder de titel 'Het smeden van romannen' af als volgt: "een voorbeeld van Spillebeens deskundige aanpak: niet Cortés is de spil van het boek, maar zijn page: die kan later ook aan het hof van Montezuma verblijven en nog later missionaris worden, zodat hij een historisch indringender beeld kan schetsen dan de veroveraar zelf. Er zijn ook referenties naar de hedendaagse conflicten tussen gerechtigheid en barmhartigheid (zoals de flaptekst zegt!), naar antropologische eurocentrische basis van de coquista en de daaruit resulterende onmenselijkheid.

Een boek dat aan alle verwachtingen voldoet en daardoor juist oninteressant is." (sic!) (*Streven*, april 1988, blz. 655)

Spillebeens roman is rijk aan motieven, aan universele themata-voor-alle-tijden, die hij in een verantwoorde historische omkadering heeft gestoken. Doch nog om een andere reden bekleedt De Val een bijzondere plaats in het oeuvre van Spillebeen: voor de tweede maal voert de auteur een Meso-Amerikaanse cultuur ten tonele. In *De Hel* Bestaat was dat die der Maya, hier die der Azteken. Deze dimensie van het werk lijkt tot de meeste recensenten nauwelijks door te dringen. De auteur is gefascineerd door deze exotische culturen die een gigantische 'witte vlek' vormen in ons onderwijs. (Dat hij met die fascinatie niet alleen staat bewijzen de meer dan 360.000 bezoekers, die in het voorjaar 1988 de grote Aztekententoonstelling in Brussel overstroomden.)

Zijn research richtte zich derhalve niet alleen op ketterprocessen uit de zestiende eeuw. Hij verwerkte ook stukken uit het opus magnum van Bernardino de Sahagun (16de eeuw), Historia general de las cosas de Nueva España en de Cartas de relación van Cortés zelf.

Een fragment uit de memoires van "die

wonderlijke" Bernal Diaz del Castillo, "de schrijver van de groep" (p. 122) over een page, Orteguilla, bracht zijn schrijverspen in beweging. Kortom, het boek biedt een ideale gelegenheid om in de didactische verwerking een cultuur te belichten; die zo afwijkt van onze gedachtenwereld, dat ze wel van een andere planeet kon komen.

Recensies

- Joris van Hulle, "Oeverloze droefheid van de mens". 'Spillebeen verbetert zijn meesterproef'; in: Standaard der Letteren, nr. 1852, 7 nov. 1987 en "De maskers afgerukt", in: Boekengids, jg. 66, 1988, 1, blz. 6.

- Koen Vermeiren, "De vloek van Montezuma", in Ons Erfdeel, jg. 31, 1988, 1, blz. 112-114.

- Hugo Bousset, "Queeste naar een vader, een zoon en een geest", in: Dietsche Warande en Belfort, jg. 133, 1988, 3, blz. 208-212.

TJDSCHRIFTEN

American Antiquity 1988, 1

Sullivan, A. "Prehistoric Southwestern ceramic manufacture" Blz. 23-35, géill.

Glassow, M. & L. Wilcoxon "Coastal adaptation and shellfish exploitation" Blz. 36-51, géill. (California)

Bielawski, E. "Paleoeskimo variability" Blz. 52-74, géill.

Cavallaro, R. & I. Shimada "Some thoughts on Sican marked adobes and labor organization" Blz. 75-101, géill. (Peru)

Erlanson, J. "The role of shellfish in prehistoric economies" Blz. 102-103 (California)

Voss, J. & J. Blitz "Archaeological investigations in the Choctaw homeland" Blz. 125-145, géill.

Chang, Cl. "Nauyalik fish camp" Blz. 145-157, géill. (Inuit)

Mainfort, R. "Middle Woodland ceremonialism at Pinson Mounds, Tennessee" Blz. 158-173, géill.

Archaeology 1988, 2

Faulkner, Ch. "Painters of the 'Dark Zone'" Blz. 30-35, géill. (Prehistorische grottenkunst in Tennessee)

Sharer, R.J. & P. Hearne "Panama's river of gold" Blz. 54-57, géill.

EOS 1988, 6

Bader, J.-M. "Kannibalisme, een bakerpraatje?" Blz. 48-52, géill.

Géo 1988, 109 (maart)

Philippe, H. "Quechuas; les Indiens d'Equateur, les damnés de la Sierra" Blz. 18-37, géill.

Géo 1988, 110 (april)

Constant, Cl. "Rites wayanas en Guyane" Blz. 174-185, géill.

L'Histoire 1988, 111 (mei)

Vidal-Naquet, P. "Le mythe de l'Atlantide" Blz. 56-63, géill.

Jacquín, Ph. "Actualité du cannibalisme" Blz. 90-92, géill.

Hoka Hey! nieuwsbrief 1988, april

"Chemische afval bedreigt Akwesasne" Blz. 2-6

"Haida raken land kwijt" Blz. 7

"De Steinvallei bedreigd" Blz. 8-10 (British Columbia, Canada)

"The Black Hills" Blz. 11

"Braziliaanse Indianen ter discussie" Blz. 12-13

"The Lubicon" Blz. 14-15 (Cree)

Hoka Hey! nieuwsbrief 1988, mei

"Robert Satiacum" Blz. 2-3 (Puyallup-Indianen)

"Inheems zelfbestuur in Canada" Blz. 4-5

"Wounded Knee" Blz. 6

"De man die chieft wou zijn/Notes from Indian country/Open brief aan de Sioux" Blz. 8-12 (Dakota)

"PARR.. een nieuwe Ku Klux Klan?" Blz. 13-19

"De Miskitokust" Blz. 22-24

"Hurons winnen rechtszaak" Blz. 25-26

Knack 1988, 14

"De tempel van de grote god" Blz. 44-49, géill. (Azteken)

Drukwerk aangeboden door

AN HYP

SPAARBANK

Knack 1988, 15

Greider, W. "We verkopen onze moeder niet" Blz. 135-152, geïll. (Dakota - Black Hills)

National Geographic Magazine 1988, March

Judge, J. "Exploring our forgotten century; being the violent history of the 15th century as revealed by new findings" Blz. 330-363, geïll. (Florida)

King, L.L. "Hello Anchorage, good-bye dream" Blz. 364-389, geïll. (Inuit)

Natuur en Techniek 1988, 4

Newell, R. "Bevroren Eskimo leven" Blz. 318-331, geïll.

Onze Wereld 1988, 4

Glissenaar, J. "Nationale schandalen en verdwenen Indianen" Blz. 24-26 (Amazonegebied)

Zwier, G.J. "Het Mexico uit de reisliteratuur" Blz. 42-44

Onze Wereld 1988, 5

Zwier, G.J. "Botsende visies in de antropologie" Blz. 42-44, geïll. (Zuni/Tepoztlan, Mexico)

Sabena revue 1988, 1

Sparrow, J. "Tales of a new frontier" Blz. 30-35, geïll. (Mohawk)

Science 1988, 4843

Chagnon, N. "Life histories, blood revenge, and warfare in a tribal population" Blz. 985-992 (Yanomamö, Amazonegebied)

Science 1988, 4847

Vickers, W.T. "Gene depletion hypothesis of Amazonian adaption: data from a native community" Blz. 1521-1522 (Siona-Secoya, Amazonegebied)

Scientific American 1988, May

Horgan, J. "The violent Yanomamö" Blz. 14-15

McManamon, Fr. & J. Bradley "The Indian Neck ossuary" Blz. 74-80, geïll. (Cape God, Massachusetts)

Solidaridad 1988, 177 (april)

Vermeeren, B. "Stranden in ruil voor koeien" Blz. 4-7 (Toerisme in Mexico)

Unesco Koerier 1988, 177

Uslar Pietri, A. "De Nieuwe Wereld heeft de wereld vernieuwd" Blz. 9-14, geïll.

Wereld morgen, De 1988, 4

Trio, W. "Inheemse volkeren; een bedreigde soort?" Blz. 6-11, geïll.

Wiza-berichten 1988, 3

"Brand verwoest Akwesane-kranten/ Mohawk/

Irokese statenbond" Blz. 10-13, geïll.

Wiza-berichten 1988, 4

"Indianen en ontwikkelingssamenwerking" Blz. 1-10

BOEKEN

Dooge-Verra, T. "In het land van de Navajo's" Nijkerk, Callenbach, 1987, 93 blz., geïll. (ISBN 90/266-0128/X 198 BF Jeugdboek)

* Duverger, Chr. "La conversion des Indiens de Nouvelle Espagne" Paris, du Seuil, 1987, 282 blz., (ISBN 2/02/009800/8 918 BF)

* Esquivel, J. "Guatemala zal bloeien; gedichten en gebeden" 's Hertogenbosch, Stichting Gezamenlijke Missiepubliciteit, 1987, 72 blz., geïll. ISBN 90/6678/026/6)

* Kloss, P. "Door het oog van de antropoloog" 1988, 148 blz. (ISBN 90/6283/714/X 410 BF) (o.a. Indianen van Arizona en Nieuw Mexico: Tepoztlan/ Braziliaanse Indianen)

* Kresse, H.G. "De kleine heldin" Hoorn, Westfriesland, 1987, 92 blz. (ISBN 90/205/1907/7 370 BF Jeugdboek) (Canada 17e eeuw, misschien een te zwart/wit beeld)

* "Peinture murale antique, La" Paris, Ed. de la Maison des Sciences de L'Homme, 1987 95 blz., Geïll. (ISBN 2/7351/0209/2 938 BF) (Met:Fettweiss-Vienot, M. Catalogue de la peinture murale Maya: Problemes de restitution graphique Blz. 81-91, geïll)

Rens, J. "Le programme Andin: contribution de l'O.I.T. a un projet-pilote de coopération technique multilaterale" Bruxelles, Ets Bruylant, 1987, 168 blz. (ISBN 2/8027/0395/1 1764 BF)

Revel, A. "L'Indien" Calmann-Lévy, 1988, (ISBN 2/7021/1594/2 85 FF) (Sioux)

* Rutherford, W. "Sjamanisme, de basis van magie" Den Haag, Mirananda, 1988, 181 blz. (ISBN 90/6271/768/3 645 BFx)

Trigger, B. "The children of Aataentsic; a history of the Huron people to 1660" New York, Mc Gill-Queen's Univ. Press, 1988 (Paper 0/7735/0627/6 \$24,95)

* van Dulleman, I. "Viva Mexico! een kroniek" Amsterdam, Querido, 1988 (ISBN 90/214/6056/4 550 BF)

* Alle tijdschriftartikels en de met * aangeduide *
* boeken zijn via het Instituut voor Amerikanis- *
* tiek te raadplegen. *

UITZONDERLIJK AANBOD

DUMBARTON OAKS uit Washington biedt momenteel talrijke publicaties over pre-columbiaanse kunst en archeologie tegen sterk verminderde prijzen aan.(tot 80 %)
Geïnteresseerden kunnen op het secretariaat kopie bekomen van de aanbiedingscatalogus